

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง.
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ.
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ.
สารบัญ.....	ช.
สารบัญตาราง.....	ฉ.
สารบัญภาพ.....	ฎ.
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ความหมายของบาติก.....	15
เทคนิคการทำผ้าบาติก.....	17
หลักการใช้สีทั่วไป.....	19
หลักการใช้สีในงานบาติก.....	20
หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์.....	22
ต้นกำเนิดของการออกแบบลวดลาย.....	24
หลักการออกแบบลวดลาย.....	39
การออกแบบลวดลายในงานบาติก.....	55
ศิลปะกับชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม.....	61
ศิลปะสากลในอดีตกับปัจจุบัน.....	65
ศิลปะไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน.....	71

	ศิลปกรรมไทยกับช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลง.....	73
	แนวคิดและรูปแบบของผลงานศิลปะสมัยใหม่.....	75
	การเปรียบเทียบศิลปะไทยในอดีตกับปัจจุบัน.....	76
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
	ศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน.....	82
	ศึกษาและรวบรวมข้อมูล.....	83
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
	การประมวลผลข้อมูล.....	84
	การรายงานผลการวิจัย.....	85
บทที่ 4	ผลการวิจัย.....	87
	ผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค.....	88
	ผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก.....	96
	ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายผ้าบาติก.....	110
	ผลการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องของการอนุรักษ์.....	116
	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้าบาติก.....	122
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	126
	สรุป.....	127
	อภิปรายผล.....	131
	ข้อเสนอแนะ.....	135
	รายการอ้างอิง.....	138
	ภาคผนวก.....	139

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	เพศของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	88
ตารางที่ 2	สถานภาพของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	88
ตารางที่ 3	อายุของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	89
ตารางที่ 4	ศาสนาของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	89
ตารางที่ 5	การศึกษาสูงสุดของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	90
ตารางที่ 6	รายได้ของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	90
ตารางที่ 7	ระยะเวลาที่ได้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	91
ตารางที่ 8	เพศ / ของผู้บริโภคมผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	92
ตารางที่ 9	สถานภาพของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	92
ตารางที่ 10	อายุของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	93
ตารางที่ 11	ศาสนาของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	93
ตารางที่ 12	การศึกษาสูงสุดของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	94
ตารางที่ 13	รายได้ของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	94
ตารางที่ 14	ระยะเวลาที่ได้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	95
ตารางที่ 15	แหล่งที่ทำให้รู้จักผ้าบาติก.....	96
ตารางที่ 16	ลักษณะของรูปแบบลวดลายของผ้าบาติกที่เลือกผลิต.....	97
ตารางที่ 17	เหตุผลในการเลือกผลิตผ้าบาติก.....	98
ตารางที่ 18	โทนสีของผ้าบาติกที่เลือกผลิต.....	99
ตารางที่ 19	เหตุผลในการเลือกโทนสี.....	100
ตารางที่ 20	เหตุผลในการเลือกผลิตผ้าบาติก.....	101
ตารางที่ 21	แหล่งที่ทำให้รู้จักผ้าบาติกของกลุ่มผู้บริโภค.....	102
ตารางที่ 22	ลักษณะของรูปแบบลวดลายของผ้าบาติกที่เลือกซื้อ.....	103
ตารางที่ 23	โทนสีของผ้าบาติกที่เลือกซื้อ.....	105
ตารางที่ 24	เหตุผลในการเลือกซื้อผ้าบาติก.....	106
ตารางที่ 25	ลักษณะของผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่ผู้บริโภคเลือกซื้อ.....	107

ตารางที่ 26	สรุปภาพรวมผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลปะบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	109
ตารางที่ 27	ผลการประมวลความคิดเห็นของผู้ผลิตผ้าบาติกในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายผ้าบาติกที่เป็นลวดลายดั้งเดิมของจังหวัด.....	114
ตารางที่ 28	ผลการประมวลความคิดเห็นของผู้บริโภคผ้าบาติกในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายผ้าบาติกที่เป็นลวดลายดั้งเดิมของจังหวัด.....	116
ตารางที่ 29	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้าบาติกในความคิดเห็นของกลุ่มผู้ผลิต.....	118
ตารางที่ 30	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้าบาติกในความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภค.....	122

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	ลวดลายของกิ่งก้าน..... 25
ภาพที่ 2	ลวดลายจากดอกไม้..... 25
ภาพที่ 3	ลวดลายของผีเสื้อแบบต่าง ๆ 26
ภาพที่ 4	ลวดลายของลูกบิดทำจากหินคาร์เนเลียน..... 26
ภาพที่ 5	ตัวอย่างลวดลายจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ..... 27
ภาพที่ 6	ลวดลายวงกลมลักษณะต่าง ๆ 27
ภาพที่ 7	ลวดลายสามเหลี่ยมแนวนอน..... 27
ภาพที่ 8	ลวดลายสี่เหลี่ยมจัตุรัส..... 28
ภาพที่ 9	ตัวอย่างลวดลายแบบผสมผสาน..... 28
ภาพที่ 10	การสร้างรูปทรงอิสระด้วยลายเส้น..... 28
ภาพที่ 11	ตัวอย่างลวดลายรูปและพื้น..... 29
ภาพที่ 12	ลวดลายของรูปร่างที่มีลักษณะเป็น 2 มิติ..... 29
ภาพที่ 13	ภาพแสดงตำแหน่งและสัดส่วน..... 30
ภาพที่ 14	ภาพแสดงจุดเด่นที่แตกต่างกัน..... 30
ภาพที่ 15	ตัวอย่างการออกแบบด้วยจุด..... 31
ภาพที่ 16	ตัวอย่างแสดงรูปร่างต่าง ๆ 32
ภาพที่ 17	ตัวอย่างแสดงรูปทรง..... 32
ภาพที่ 18	ตัวอย่างลักษณะผิวแบบต่าง ๆ 33
ภาพที่ 19	แสดงการไล่ค่าน้ำหนัก 5 ระดับ..... 33
ภาพที่ 20	ภาพแสดงสื่อตัวกลาง..... 34
ภาพที่ 21	ตัวอย่างผลงานการออกแบบการ์ตูนเชิงจินตนาการ..... 35
ภาพที่ 22	ลวดลายโบราณ..... 36
ภาพที่ 23	ลวดลายเหมือนจริง..... 36

ภาพที่ 24	ลวดลายจินตนาการ.....	36
ภาพที่ 25	ลวดลายธรรมชาติ.....	37
ภาพที่ 26	ลวดลายอิสระ.....	37
ภาพที่ 27	ลวดลายสมัยนิยม.....	38
ภาพที่ 28	จังหวะซ้ำเท่ากันของรูปร่าง.....	42
ภาพที่ 29	จังหวะซ้ำเท่ากันของสีขาว – ดำ.....	42
ภาพที่ 30	จังหวะซ้ำเท่ากันของลักษณะผิว.....	42
ภาพที่ 31	จังหวะซ้ำกันของเส้น ไม่เท่ากัน.....	43
ภาพที่ 32	จังหวะซ้ำของรูปร่าง ไม่เท่ากัน.....	43
ภาพที่ 33	จังหวะซ้ำของขนาด ไม่เท่ากัน.....	43
ภาพที่ 34	จังหวะซ้ำของขนาดและน้ำหนัก ไม่เท่ากัน.....	43
ภาพที่ 35	จังหวะซ้ำสลับกับแบบระยะห่างเท่ากัน.....	44
ภาพที่ 36	จังหวะซ้ำสลับกับแบบระยะห่างไม่สม่ำเสมอ.....	44
ภาพที่ 37	จังหวะเน้นหรือพักด้วยพื้นผิว.....	44
ภาพที่ 38	จังหวะเน้นหรือพักด้วยการใช้ค่าน้ำหนัก.....	44
ภาพที่ 39	จังหวะซ้ำที่เกิดจากความแตกต่าง.....	45
ภาพที่ 40	จังหวะแบบต่อเนื่องจากเส้นและรูปร่าง.....	45
ภาพที่ 41	จังหวะแบบต่อเนื่องจากหน่วยหลายหน่วยรวมกันเป็นชุด.....	45
ภาพที่ 42	จังหวะทับซ้อนจากบนลงล่าง.....	46
ภาพที่ 43	จังหวะทับซ้อนจากซ้ายไปขวา.....	46
ภาพที่ 44	จังหวะสั้นไหลไปในทิศทางเดียวกัน.....	46
ภาพที่ 45	จังหวะการเปลี่ยนทิศทาง.....	47
ภาพที่ 46	แสดงภาพการใช้รูปและพื้น.....	47
ภาพที่ 47	แสดงภาพการลดหลั่น.....	47
ภาพที่ 48	การออกแบบลวดลายภายในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัส.....	48
ภาพที่ 49	การออกแบบลวดลายโดยการเชื่อมต่อกลุ่มตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัส.....	48
ภาพที่ 50	การออกแบบลวดลายโดยการเชื่อมต่อกลุ่มตารางสี่เหลี่ยมผืนผ้า.....	48
ภาพที่ 51	ความใกล้ชิดที่เกิดจากหน่วยเดียวกัน.....	49

ภาพที่ 52	ความใกล้ชิดที่เกิดจากจุด.....	49
ภาพที่ 53	ความใกล้ชิดที่เกิดจากหน่วยหลายหน่วย.....	49
ภาพที่ 54	ลักษณะการจัดภาพที่เป็นเรื่องราว.....	56
ภาพที่ 55	รูปแบบที่ได้จากธรรมชาติ.....	56
ภาพที่ 56	ลักษณะของรูปแบบที่ประกอบเป็นเรื่องราว.....	57
ภาพที่ 57	การถ่ายทอดรูปแบบ.....	57
ภาพที่ 58	การกำหนดสี.....	58
ภาพที่ 59	ลายเรขาคณิต.....	58
ภาพที่ 60	ลวดลายที่ดัดแปลงจากธรรมชาติ.....	59
ภาพที่ 61	ลักษณะของลายเครือเถา.....	59
ภาพที่ 62	ลวดลายที่เกิดขึ้นใหม่ที่ดัดแปลงจากธรรมชาติ.....	60
ภาพที่ 63	ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกกล้วยไม้ของจังหวัดสงขลา.....	110
ภาพที่ 64	ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกกุหลาบของจังหวัดสตูล.....	111
ภาพที่ 65	ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกชบาของจังหวัดปัตตานี.....	112
ภาพที่ 66	ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกศรียะลาของจังหวัดยะลา.....	112
ภาพที่ 67	ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกกล้วยไม้ของจังหวัดนราธิวาส.....	113

